

יישום החוק בדבר התקנת מצלמות במעונות יום

תמצית

לקראת דיון הוועדה לזכויות הילד להלן יוצג רקע קצר בדבר יישום חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018, ונתונים ראשוניים בדבר יישומו.

להלן המידע העיקרי המובא במסמך:

- חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018 מחייב כל מעון יום לפעוטות שהחוק חל עליו, להתקין ולהפעיל מצלמות לשם הגנה על הפעוטות השוהים בו. בחוק מפורטת רשימת מעונות הפטורים מחובת התקנת מצלמות, כמו מעון המשמש גם כמקום מגורים, מעון ש-70% מהורי הילדים בו התנגדו להפעלת מצלמות במעון ועוד.
- מתוך 2,040 מעונות בעלי סמל מעון מוכר (להלן: ציבוריים) ו-3,283 מעונות פרטיים שנמצאים כיום תחת פיקוח ממשלתי (מעונות בעלי אישור הפעלה ראשוני או רישיון הפעלת מעון יום לפעוטות בהתאם לחוק), רובם - 92% מהמעונות הציבוריים ו-82% מהמסגרות הפרטיות - הצהירו כי יש בשטחם מצלמות על פי דרישות החוק. עם זאת, לרוב, מדובר על דיווח עצמי של המעונות (מתחילת יישום החוק בספטמבר 2020 ועד דצמבר 2021 נערכו כמה ביקורי פיקוח במעונות וניתנו 13 אזהרות על אי-יישום החוק בעקבות הביקור), שבשלב זה אין בידינו אפשרות לאמת אותו מול מקור מידע אחר. כמו כן, לא ידוע האם המעונות הפרטיים שצוינו לעיל הם כלל המעונות הפרטיים שפועלים כיום בארץ, מאחר שטרם נעשה מיפוי ארצי של מעונות מסוג זה.
- 616 מסגרות דיווחו שבהן אין מצלמות. הסיבה העיקרית לאי-התקנת מצלמות במעונות הפרטיים היא פעילות המעון בבית מגורים; הסיבה העיקרית לאי-התקנת מצלמות במעונות ציבוריים היא התנגדות של יותר מ-70% מההורים להתקנת מצלמות; התנגדות זו קיימת גם בחלק מהמעונות הפרטיים.
- בנתונים שהתקבלו חסר מידע בדבר יישום החוק והתקנת מצלמות ב-25 מסגרות ציבוריות וב-109 מסגרות פרטיות.
- ל-600 מסגרות אושר סיוע כספי מטעם המדינה להתקנת מצלמות על-פי החוק; רק כ-5% מהמסגרות הפרטיות קיבלו סיוע זה לעומת כ-25% מהמסגרות הציבוריות.
- לפי תשובות הגופים הציבוריים הנוגעים בדבר (אגף מעונות יום ומשפחתונים, משטרת ישראל, הנהלת בתי המשפט) לפניות שונות בנושא, בשלב זה אין בידי אף אחד מהגופים נתונים על היקף השימוש שהתבקש או שנעשה בפועל בתיעוד הנשמר במצלמות.

1. רקע¹

במקביל לאישור חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, אושר בכנסת העשרים חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018. החוק מחייב כל מעון יום לפעוטות שהחוק חל עליו (כזה ששוהים בו שבעה פעוטות או יותר, מעונות יום פרטיים וציבוריים ומעונות יום שיקומיים לפעוטות עם מוגבלות) להתקין ולהפעיל מצלמות לשם הגנה על הפעוטות השוהים בו.² בחוק מפורטת רשימת מעונות הפטורים מחובת התקנת מצלמות, כמו מעון המשמש גם כמקום מגורים, מעון ש-70% מהורי הילדים בו התנגדו להפעלת מצלמות במעון ועוד.³ בהתאם לחוק, חובת התקנת מצלמות חלה מ-1 בספטמבר 2020.

על המצלמות לתעד את כל הנעשה במעון, בהקלטת וידאו בלא קול, את כל הנעשה במעון- בכיתות, בחצר ובכל שאר המקומות במעון בהם מתקיימת פעילות לפעוטות, למעט חדרי רחצה ושירותים. בחוק מפורטות דרישות נוספות בדבר סוג הצילום, מיקום המצלמות, שמירת החומרים המצולמים ועוד. על מפעיל המעון להציב שלטים במעון וליידע את העובדים וההורים בדבר קיומן של המצלמות.

המשרד האחראי על יישום חוק זה החל מסוף ינואר 2022 הנו משרד החינוך. סמכויות הפיקוח והאחריות על יישום החוק הועברו למשרד החינוך במסגרת העברת שטחי פיקוח על מעונות יום לפעוטות עד גיל שלוש (מעונות ששוהים בהם שבעה פעוטות או יותר), בהתאם להחלטות הממשלה מיולי 2021⁴ ומינואר 2022 ובאישור מליאת הכנסת ב-24 בינואר 2022.⁵ יצוין כי סמכויות הפיקוח והאחריות על יישום החוק בכל הנוגע למעונות יום שיקומיים לפעוטות לא הועברו למשרד החינוך⁶ והם נותרו בידי שני המשרדים שאחראים על הפעלת מעונות יום שיקומיים – משרד הרווחה והביטחון החברתי ומשרד הבריאות.

1.1 שימוש בצילומים

סעיף 6 לחוק קובע כי מפעיל מעון יום לפעוטות ישמור את הצילומים ל-30 ימים ממועד הצילום, אלא אם כן נקבעה בתקנות תקופה ארוכה יותר, ובתום התקופה האמורה יימחקו הצילומים אוטומטית. יצוין כי טרם הותקנו תקנות לחוק זה.

¹ תודה לעו"ד נירה לאמעי רכלבסקי, הייעוץ המשפטי לוועדה לזכויות הילד, מהלשכה המשפטית של הכנסת על הסיוע בכתיבת מסמך זה.

² דברי הסבר להצעת חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018, רשומות ממשלתיות, 815, י"א בכסלו, התשע"ט, 19 בנובמבר 2018.

³ חוק התקנת מצלמות לשם הגנה על פעוטות במעונות יום לפעוטות, התשע"ט-2018, סעיף 11.

⁴ החלטת הממשלה 133 מ-19 ביולי 2021 בנושא: חלוקת משרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ואיחוד זרוע העבודה עם משרד הכלכלה והתעשייה ושינוי שם המשרד.

⁵ ישיבת המאה – שלוש של הכנסת העשרים וארבע; יום שני, כ"ב בשבט התשפ"ב (24 בינואר 2022), הודעת הממשלה על העברת סמכויות משרד לשר.

⁶ החלטת הממשלה 951 של הממשלה מ-9 בינואר 2022, העברת תחום מעונות היום לפעוטות למשרד החינוך.

סעיף 7 של החוק קובע את אופן הצפייה והשימוש בתצלומים. על פי סעיף זה, לא יצפה אדם בצילומים לפי חוק זה, לא יעתיקם, לא יעבירם לאחר ולא יעשה בהם או במידע שהתגלה לו מהם כל שימוש, אלא לפי צו של בית משפט. עם זאת, החוק קובע מספר תנאים בהם ניתן להשתמש בצילומים ללא צו בית המשפט:

- משטרת ישראל ורשויות התביעה רשאיות להשתמש בצילומים לשם מניעת ביצוע עבירה, חקירת עבירה או לשם ניהול הליך פלילי בלבד;
- משטרת ישראל תדווח על מידע שהתגלה לה מהצילומים לממונה או למפקח לפי חוק מעונות יום שיקומיים, כדי למנוע פגיעה בשלומם הגופני או הנפשי של פעוטות השוהים במעון יום לפעוטות וכן לעובד סוציאלי לפי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 (וכל עוד הדבר לא משבש הליכי חקירה או משפט). הממונה או המפקח לפי חוק מעונות יום שיקומיים שקיבל מידע כאמור, יודיע על כך למנהל המעון;
- הממונה, מפקח לפי חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות ומפקח לפי חוק מעונות יום שיקומיים רשאים להשתמש בצילומים, במקרה של חשד לפגיעה בשלומם הגופני או הנפשי של פעוטות במעון יום לפעוטות-רק לשם מניעת פגיעה בשלומם הגופני או הנפשי של הפעוטות;
- משטרת ישראל תאפשר להורה של פעוט לצפות בצילומים שבהם מתועדת פגיעה באותו פעוט, ככל שאין בכך כדי להביא לידי שיבוש הליכי חקירה או משפט.

2. נתונים – דיווחי המסגרות על התקנת מצלמות⁷

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה בחודש נובמבר 2021 לאגף מעונות יום ומשפחתונים בבקשה לקבל מידע ונתונים על יישום חוק המצלמות. להלן יוצגו כמה נתונים על יישום חוק המצלמות שהתקבלו מזרוע העבודה של משרד הכלכלה והתעשייה במענה לבקשה זו בתחילת חודש פברואר 2022.

בלוח 1 להלן מוצגים נתונים על המסגרות שנמצאות, נכון ליום הנפקת נתונים (7 פברואר 2022) תחת הפיקוח לפי חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, ומתוכן מספר המסגרות שהותקנו בהן מצלמות (לפי דיווח המסגרות). בהמשך, בלוח 2, מוצגים נתונים נוספים על המסגרות בהן לא הותקנו המצלמות והסיבות לכך.

⁷ אם לא יצוין אחרת, מקור הנתונים בפרק זה הנו: מאיה מילר משי, מרכזת בכירה תאום פעילות יחידות, לשכת הממונה על זרוע העבודה, משרד הכלכלה והתעשייה, דוא"ל, מענה לבקשת המידע של מרכז המחקר והמידע של הכנסת, 8 בפברואר 2022.

לוח 1: התקנת מצלמות במסגרות יום ציבוריות ופרטיות שבפיקוח, לפי דיווח של המסגרת

סה"כ	מעונות יום פרטיים	מעונות יום בעלי סמל מעון יום מוכר (מסגרות ציבוריות)	
5,323	3,283	2,040	סה"כ מסגרות בעלות אישור ראשוני/רישיון פעולה קבוע על פי חוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, תשע"ט – 2018
4,573	2,697	1,876	מסגרות בהן הותקנו מצלמות
750	586	164	מסגרות בהן לא הותקנו מצלמות או שאין עליהן מידע

מנתוני הטבלה עולה כי רוב המעונות (92% מהמעונות הציבוריים בעלי סמל ו-82% מהמסגרות הפרטיות) שנמצאים תחת פיקוח ממשלתי, הצהירו כי יש בשטחם מצלמות על פי דרישות החוק. עם זאת, לרוב, מדובר על דיווח עצמי של המעונות שבשלב זה אין בידינו אפשרות לאמת אותו מול מקור מידע אחר.

כמו כן, לא ידוע האם המעונות הפרטיים שצוינו לעיל ונמצאים כיום תחת פיקוח הם כלל המעונות הפרטיים שפועלים כיום בארץ, מאחר שטרם נעשה מיפוי ארצי של מעונות מסוג זה.

להלן נתונים על המסגרות שהותקנו ושלא הותקנו בהן מצלמות והסיבות לכך. יצוין כי יש אי-התאמה בין מספר המסגרות ללא מצלמות מתוך כלל המסגרות המפוקחות שהוצגו בלוח 1 לעיל (750 מסגרות) לבין מספר המסגרות ללא מצלמות לגביהן יש פירוט הסיבה לכך (616) – בלוח 2 להלן. לא ידוע לנו מה הסיבה להפרש בנתונים. יתכן שלגבי חלק מהמסגרות בהן לא הותקנו מצלמות אין הסבר על הסיבות לכך ולכן הן לא מופיעות בנתונים שסוכמו.

לוח 2: התקנת מצלמות במסגרות יום ציבוריות ופרטיות, לפי דיווח של המסגרת

סה"כ	מעונות יום פרטיים	מעונות יום בעלי סמל מעון יום מוכר (מסגרות ציבוריות)	
5,323	3,283	2,040	מסגרות בעלות אישור ראשוני/רישיון פעולה קבוע
4,573	2,697	1,876	מסגרות בהן הותקנו מצלמות
134	109	25	אין מידע על התקנת מצלמות
616	477	139	מסגרות בהן לא הותקנו מצלמות, בהן:
198	133	65	התנגדות של יותר מ-70% מההורים
342	313	29	המעון פועל בבית מגורים
51	7	44	התחייבו להתקין מצלמות/טרם עודכנה הצהרה בדבר התקנת מצלמות
25	24	1	מסגרות ללא מצלמות – ללא הסבר על הסיבה לכך
נתון שלא נמצא באגף			היעדר מימון

מנתוני הלוח עולה כי:

- ישנו מידע על סה"כ 5,189 מסגרות: 4,573 הצהירו שבהן יש מצלמות ו-616 מסגרות נוספות דיווחו שבהן אין מצלמות. בנתונים אלה חסר מידע על 25 מסגרות ציבוריות ועל 109 מסגרות פרטיות.
- הסיבה העיקרית לאי-התקנת מצלמות במעונות הפרטיים היא פעילות המעון בבית מגורים.
- הסיבה העיקרית לאי-התקנת מצלמות במעונות ציבוריים היא התנגדות של יותר מ-70% מההורים להתקנת מצלמות; סיבה זו לאי התקנה משתקפת גם בנתוני המעונות הפרטיים.

כאמור, המידע על המסגרות שהתקינו את המצלמות בא, לרוב, מהצהרות של המסגרות במהלך הרישום שלהם לבקשה לקבל רישיון הפעלת מעון לפעוטות. על פי המידע שנמסר על-ידי משרד הרווחה בדצמבר 2021 במענה לבקשה שהוגשה לפי חוק חופש המידע, על-ידי התנועה לחופש המידע, במהלך התקופה שמכניסותה של חובת התקנת המצלמות (כאמור, 1 בספטמבר 2020) ועד למועד מתן המענה (דצמבר 2021), ניתנו 13 אזהרות על אי-התקנת מצלמות במסגרת ביקורי פיקוח שנערכו על-ידי האגף למעונות היום ומשפחתונים. לא ידוע לנו כמה ביקורי פיקוח נערכו בתקופה זאת וכמה מעונות נבדקו במסגרתם. באותו המענה צוין כי בדצמבר 2020 פרסם האגף למעונות יום (שנמצא באותה התקופה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים) מכרז למתן שירותי עזר לפיקוח על מעונות יום לפעוטות. בהתאם למכרז, המשרד רשאי להסתייע בבודקים ומומחים לטובת בדיקות שונות בהתאם לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות וחוק התקנת מצלמות, וביניהם מומחים לענייני המצלמות.⁸ **היות שהפיקוח על יישום חוק התקנת מצלמות עבר ממשרד הכלכלה והתעשייה למשרד החינוך, יש לבחון כיצד נערכו גורמי משרד החינוך לפיקוח בתחום זה.**

3. סבסוד התקנת מצלמות

מעון שהגיש בקשה לאישור ראשוני, בהתאם לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות שצוין לעיל, וערב חקיקת החוק לא הייתה בו מערכת מצלמות, רשאי להגיש בקשה לסבסוד התקנת מצלמות מטעם האגף למעונות יום ומשפחתונים. הקריטריונים לזכאות לסבסוד וסכום הסיוע הכספי המתקבל תלויים בשני גורמים:

- האשכול החברתי-כלכלי של היישוב שבו פועל המעון: מעונות ברשויות מקומיות בדירוג 1-5 זכאים לסיוע כספי, בהתאם לדירוג הרשות, ואילו מעונות ברשויות בדירוג 6 ומעלה אינם זכאים לסיוע.

⁸ משרד הרווחה והביטחון החברתי: מענה לבקשת מידע לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח – 1998, של התנועה לחופש המידע, 2 בדצמבר 2021.

▪ על כל 13 ילדים במעון יינתן סיוע כספי למצלמה אחת.

באגף למעונות יום ומשפחתונים מבהירים כי מפעיל המעון מחויב להתקין את מספר מצלמות הנדרש על פי החוק, ללא קשר להיקף הסיוע הכספי ולמספר המצלמות שעבורן יינתן הסיוע.

התקציב לסיוע בהתקנת המצלמות מוגבל. על פי האגף, "מפעילי מעון שיתקינו מצלמות לפני קבלת אישור האגף על גובה הסיוע המאושר – לוקחים על עצמם סיכון, כי ייתכן שלא יתקבל סיוע מהאגף, עקב גמר תקציב או מכל סיבה אחרת".⁹

להלן נתונים ראשוניים שהתקבלו מהאגף למעונות יום ומשפחתונים על המסגרות שביקשו וקיבלו סבסוד להתקנת מצלמות. הנתונים נכונים ל-8 בפברואר 2022.

לוח 3: מסגרות יום ציבוריות ופרטיות שביקשו וקיבלו סבסוד להתקנת מצלמות מ-1 בספטמבר 2020 ועד ה-8 בפברואר 2022		
מסגרות פרטיות	מעונות יום בעלי סמל מעון מוכר	סוג המסגרת: (מסגרות בהן 7 פעוטות ומעלה)
2,697	1,876	סה"כ מסגרות בהן הותקנו מצלמות
958*	662	כמה מסגרות הגישו בקשה למימון
131 **	469	כמה מסגרות קיבלו סבסוד
1		אשכול 1
19		אשכול 2
50		אשכול 3
31		אשכול 4
30		אשכול 5
		*מספר זה כולל בקשות מממעונות באשכולות חברתיים-כלכליים שלא זכאים לסיוע
		**מסגרות שאושר להם סיוע אך לא בהכרח מימשו אותו

מנתוני הלוח עולה כי רק כ-5% מהמסגרות הפרטיות קיבלו סיוע כספי מטעם המדינה להתקנת מצלמות על-פי החוק (כ-14% מהמסגרות הפרטיות שהגישו בקשה למימון) לעומת כ-25% מהמסגרות הציבוריות (כ-71% מהמסגרות הציבוריות שהגישו בקשה למימון).

בנוגע לניצול תקציבי, לפי הנתונים של האגף למעונות יום ומשפחתונים, התקציב שהוקצב למימון סיוע כספי למצלמות הוא שמונה מיליון ש"ח; התקציב ששולם למעונות סמל מיום כניסת החוק לתוקף עומד על 6,178,180 ש"ח.

⁹ GOV.IL, חינוך והשכלה, חינוך הגיל הרך: [בדיקת זכאותם של מעונות יום לסיוע כספי בהתקנת מצלמות במעון](#), הקריטריונים לקבלת סיוע כספי, כניסה: ספטמבר 2021.

4. שימוש בצילומים מתועדים על-ידי המצלמות שהותקנו על-פי החוק

מרכז המחקר והמידע של הכנסת פנה אל גורמי האגף למעונות יום וממשפחתונים בבקשה למסור נתונים על מספר הבקשות שהוגשו ושאושרו לשימוש בחומרים המוקלטים על-ידי הגורמים הרשאים לכך – רשויות התביעה, משטרת ישראל, פיקוח, ונתונים על המקרים בהם נפתחו תיקי חקירה במשטרה בעקבות החומרים שצולמו. נתונים אלה לא התקבלו במסגרת המענה שהועבר לנו בתחילת פברואר.

ממשרד הכלכלה והתעשייה נמסר כי מאחר שנושא יישום חוק המצלמות הועבר למשרד החינוך (למעט בכל הנוגע למעון יום שיקומי) יחד עם שטחי פעולה נוספים במסגרת המעבר של תחום הפיקוח על מעונות יום לפעוטות (כאמור, באישור מליאת הכנסת ב-24 בינואר 2022), על מנת לקבל את הנתונים המבוקשים יש לפנות לגורמי משרד החינוך, וזאת למרות שהבקשה לנתונים האמורים נשלחה למשרד הכלכלה והתעשייה יותר מחודשיים לפני מועד המעבר.

באשר למשטרת ישראל, במענה של המשטרה לבקשה שהוגשה לפי חוק חופש המידע נמסר כי אין דרך לדעת באמצעות המערכת הממוחשבת הקיימת כיום במשטרה האם היה תיעוד מצולם של אירועי אלימות כלפי ילדים במסגרות יום בגינם נפתחו תיקים משטריים.¹⁰

מבדיקה מול הגורמים האמונים על תחום הסטטיסטיקה והנתונים בהנהלת בתי המשפט עלה כי לא ניתן להפיק גם נתונים על צווי בית המשפט שניתנו, בהתאם לדרישות חוק, לשימוש בצילומים של המצלמות במוסדות יום לילדים.¹¹

5. נקודות לדיון

• היעדר מידע מלא

- **בנתונים שהוצגו על התקנת המצלמות במסמך זה חסר מידע על יותר מ-130 מעונות בדבר התקנת מצלמות, וישנם 76 מעונות נוספים ללא מצלמות,** כאשר לגבי שליש מהם לא ברור מדוע אין בהם מצלמות ושני שליש מהם התחייבו להתקין מצלמות. נשאלת השאלה כיצד מתקיים המעקב של גורמי הפיקוח על המסגרות הללו?

- **טרם התקבל מידע מפורט על מאפייני המעונות שבהם הותקנו ולא הותקו המצלמות, כגון קבוצת אוכלוסייה ופריסה גאוגרפית.** יצוין כי במענה של משרד הרווחה לבקשה מתוקף חוק חופש המידע שהוגשה על-ידי התנועה לחופש המידע שהוזכר במסמך זה, היתה רשימה מפורטת של המעונות וסטטוס התקנת המצלמות בהם, אם כי הוצג בה מספר קטן משמעותית של מעונות שבהם דווח על אי-התקנה של מצלמות מהמספר שהוצג לעיל והיה מידע חסר על יותר מ-300 מעונות. מכל מקום נראה כי המידע המפורט, נכון

¹⁰ משטרת ישראל: בקשת חופש מידע 1147/21 לקבלת פירוט האירועים שדווחו למשטרה בקשר עם גנים ו/או צהרונים ו/או מעונות ילדים בחשד לאלימות נגד קטינים זאת לרבות האם היה תיעוד מצולם, בסימוכין לפנייה מיום 17 באוקטובר 2021; מענה מ-8 בנובמבר 2021.

¹¹ עו"ד חלי כהן-ברכה, צוות חקיקה – הלשכה המשפטית, הנהלת בתי המשפט, מענה לבקשת נתונים של מנהלת הוועדה לזכויות הילד, 10 בפברואר 2022.

למועד המענה של משרד הכלכלה והתעשייה לפנייתנו, היה מצוי בידי משרד זה. עם זאת, בתשובה עדכנית שהעביר משרד החינוך לוועדה לזכויות הילד צוין כי בשלב זה המידע אודות הפריסה הגיאוגרפית של מצלמות במעונות היום לפעוטות אינו מידע המצוי בידי המשרד.¹² נשאלת השאלה האם כל המידע הרלוונטי על התקנת מצלמות הועבר באופן מסודר ממשרד הכלכלה והתעשייה למשרד החינוך במסגרת העברת סמכויות הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, ואם כן – מדוע בידי משרד החינוך אין עדיין נתונים מפורטים על המסגרות בהן דווח על התקנת המצלמות?

- רוב המעונות שנמצאים תחת פיקוח ממשלתי הצהירו כי יש בשטחם מצלמות על פי דרישות החוק. עם זאת, לרוב, מדובר על דיווח עצמי של המעונות שבשלב זה אין בידינו אפשרות לאמת אותו מול מקור מידע אחר. כמו כן, לא ידוע האם המעונות הפרטיים שנמצאים כיום תחת פיקוח הם כלל המעונות הפרטיים שפועלים כיום בארץ, מאחר שטרם נעשה מיפוי ארצי של מעונות מסוג זה. יתכן שעדיין ישנם מעונות שלא פועלים ברישיון ולא ניתן לדעת מה המצב בהם בדבר התקנת המצלמות.

נקודה זאת מקבלת משמעות נוספת במצב בו חוק התקנת המצלמות אינו מטיל סנקציה על אי-התקנת מצלמות והסנקציה המהותית בדבר אי-התקנה מתבטאת בחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות, התשע"ט – 2018, כאשר התקנת מצלמות היא חלק מהתנאים לקבלת רישיון הפעלת מעון לפעוטות והיא מותנית בהצהרה של המפעיל במהלך הגשת הבקשה לרישיון.

• היערכות משרד החינוך לפיקוח על יישום החוק

היות שתחום הפיקוח על מעונות יום לפעוטות עבר לאחרונה למשרד החינוך, כולל האחריות על יישום חוק המצלמות, נשאלת השאלה כיצד גורמי משרד החינוך נערכים לפיקוח על יישום החוק?

כאמור, בדצמבר 2020 פרסם האגף למעונות יום (שנמצא באותה התקופה במשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים) מכרז למתן שירותי עזר לפיקוח על מעונות יום לפעוטות. בהתאם למכרז, המשרד רשאי להסתייע בבודקים ומומחים לטובת בדיקות שונות בהתאם לחוק הפיקוח על מעונות יום לפעוטות וחוק התקנת מצלמות, וביניהם מומחים לענייני המצלמות. בהקשר זה ניתן לשאול האם משרד החינוך מתכוון לפקח על נושא המצלמות באמצעות הפיקוח השוטף על המעונות או באמצעות פקחים ייעודיים שיש להם ידע בתחום, כפי שהתכוונו לעשות באגף למעונות יום ומשפחתונים? האם משרד החינוך יכול להיעזר במומחים שעשויים היו להתחיל את עבודתם בהתאם למכרז שירותי העזר שפרסם האגף לפני המעבר?

• יישום החוק במעונות יום שיקומיים

הפיקוח על יישום חוק התקנת מצלמות במעונות יום שיקומיים נשאר בידי משרד הרווחה ומשרד הבריאות – שני המשרדים שמפקחים במשותף על פעילות מעונות אלה באופן כללי. במסמך זה לא נבחן יישום החוק במעונות יום שיקומיים, אך ישנה חשיבות גם בבחינה זאת וכן בקבלת מידע על מערך הפיקוח בדבר המצלמות שקיים בהם.

¹² ורד מנשה, מרכז/ת (תיאום פעולות), לשכת המשנה למנכ"ל, משרד החינוך, דוא"ל לבקשת מידע של מנהלת הוועדה לזכויות הילד, 17 בפברואר 2022.